

NICOLAE DABIJA – INGINERUL SUFLETELOR NOASTRE

*Valeriu DULGHERU, prof.univ.dr.hab.; Zinaida STRATAN,
Sergiu ZAPOROJAN, conf.univ.dr.; Ilie MANOLI, conf.univ.dr.*

„Nu-s poet, sunt cel născut de poeme”.

(Nicolae Dabija)

Marii Poeti scriu pe înțelesul tuturor, dar cu un sens cutremurător de adânc și pătrunzător pentru ființa umană. Așa a scris Mihai Eminescu, așa a scris Grigore Vieru, așa a scris Nicolae Dabija în impresionanta sa chemare către Țară „Țara mea de dincolo de Prut, / Mi s-a dat poruncă să te uit, / Că te șterg din minte c-un burete, / Patria mea pusă la perete...” sau în memorabilul lui distih „Doru-mi-i de Dumneavoastră / Ca unui zid de o fereastră”. De ce sunt atât de sensibile, pătrunzătoare, versurile Maestrului? Poate pentru că a scris cu pana trimisă de îngeri încă în adolescență.

Prezentul

articol este scris despre Nicolae Dabija, așa cum l-am cunoscut, l-am văzut, noi, inginerii, dar nu numai, „Inginerul sufletului Neamului Românesc”. „Doru-mi-i de dumneavoastră ca unui zid de o fereastră”,

acesta era laitmotivul și motivul deselor noastre întâlniri „academice și mai puțin academice” de la Politehnică, de la „Hanul lui Manole”.

Nelipsit în ultimii 15 ani la întâlnirile cu Maestrul era și bardul Marcel Zgherea. În opinia Maestrului, cel mai bine i-a cântat versurile interpretul de muzică folc Mircea Zgherea, care a redat expresiv, cu profundă sensibilitate și trăire emoțională mesajul filozofic al poetului: „Ce bine a fost când a fost rău”, „De la noi și pân’la voi”, „Draga mea iubită” ș.m.a. Căntece cântate de bard pe versuri scrise cu atâta filozofie a vieții, cum putea doar Maestrul Dabija.

Multe din versurile Poetului au căpătat altă dimensiune prin aranjamente muzicale de excepție, cum este poemul simfonic „Unirea cea Mare”, muzica

Eugen Doga, „Cât trăim pe-acest pământ”, „Doina noastră” și multe altele.

Nicolae Dabija mărturisea deseori că mai are de scris cărți. Maestrul mai avea de scris cărți, multe cărți, impresionante cărți, care urmau să fie scrise în stilul său inconfundabil dabijian, dar... Au rămas zeci de cărți nescrise. A lăsat în urma sa sute de mii de îndurerați copii, tineri, studenți, educați în spiritul dabijian. Au rămas zeci de mii de adoratori ai creației lui, ai spiritului lui patriotic. A lăsat în urmă un întreg tezaur literar, istoric, politic.

Cu adevărat, după cum spunea și prietenul lui Nicolae Dabija, inginerul și poetul Vasile Puiu de la Bacău, „*Nicolae Dabija este poetul național al tuturor românilor*”. Drept confirmare sunt zecile de cărți de poezie, romane. Este romanul „*Tema pentru acasă*”, care a ajuns la cea de-a unsprezecea ediție, cu peste 100 de mii de exemplare vândute, fiind tradus în zeci de limbi.

Nicolae Dabija a fost un mare patriot, un mare politician. Așa cum Mica Unire de la 1859 a fost făcută de generația pașoptiștilor, Marea Unire de la 1918 - de minunata Generație a Unirii, așa în anii 90 deșteptarea românilor basarabeni, renașterea ei ca pasărea Phoenix din cenușa rugului de peste 50 de ani de regim sovietic de deznaționalizare, a fost făcută de Generația Independenței, exponent de vază al căreia a fost și Nicolae Dabija. Personal, prin intermediul săptămânalului „*Literatura și Arta*”, ajunsă în anii de glorie la un tiraj de peste 260000 ex., dar nu numai, a făcut extrem de mult pentru reșteptarea acestei așchii de popor român din Basarabia până în ultimele clipe ale vieții sale. Cât face în acest sens impresionantul său discurs ținut la Universitatea din Seul în fața a 1000 de studenți cu ocazia decernării Marelui premiu pentru Literatură (2020), intitulat generic: „*România și Republica Moldova - cele două Corei ale Europei*”. Că nu s-a ajuns atunci la ReUnirea Basarabiei cu Țara nu e vina acestei generații. ReUnirea nu a fost dorită nici la București de conducerea de atunci, obediență regimului sovietic.

O fire atât de sensibilă, atât de legată de Istoria Neamului cum era Nicolae Dabija, nu putea să treacă pe alături fără să facă un popas la stația CUCUTENI, o străveche cultură, una din civilizațiile, care a pus baza civilizației europene. În calitate de președinte al Forului Democrat al Românilor din Moldova, în 2006, în plin regim voronisto-comunist, cu 270000 de semnături colectate a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană. Începând cu 2007 a fost coorganizator al celor 15 ediții ale Simpozionului Internațional „*Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte*” (ideea genială de constituire a acestui for științifico-cultural aparține bunului prieten de la Iași profesorului Lorin Cantemir), privit ca un club de discuții în stil platonian, unde își găsesc locul persoane din diferite domenii ale științei și culturii. Pe 23 octombrie 2020 Maestrul își ținea cuvântul de deschidere la a

XV-a ediție a Simpozionului, ediție care, în pofida situației pandemice, la propunerea Domniei sale a avut loc în regim mixt: on-line și cu prezența fizică a unui grup restrâns într-o aulă a Universității Tehnice a Moldovei. Cuvântul de deschidere al Maestrului la edițiile Simpozionului era unul original, ținut în adevărat stil dabijian.

Nicolae Dabija a fost un mare patriot al Universității Tehnice a Moldovei. Incredibil, dar era atașat sufletește de o Universitate cu profil real nu umanist. Nicolae Dabija a fost inginerul cuvântului, culturii, conștiinței naționale! Drept recunoștință „*Inginerului sufletului Neamului Românesc*” pe 15 octombrie 2011 Universitatea Tehnică a Moldovei a găzduit un eveniment academic de excepție. Poetul,

publicistul, scriitorul, omul cărților și omul politic, cucutenianul, patriotul, academicianul Nicolae Dabija a primit onorul științific și înaltele însemne – titlul academic, toca și mantia de Doctor Honoris Causa al Universității Tehnice a Moldovei (era prima Universitate din Basarabia,

Doctorii Honoris Causa UTM Nicolae Dabija, Adrian Graur și Radu Munteanu.

care-l aprecia după merit cu această înaltă distincție!). Înaltul titlu academic i se acorda „*pentru întreaga activitate literară, publicistică, culturală, științifică, pedagogică* (și ca autor de manuale) *cu impact remarcabil asupra tinerei generații, Nicolae Dabija fiind numit „Inginer al sufletului Neamului Românesc”*”.

„...*Dară dincolo de moarte, țară-a mea, / Nu mă părăsi, nu mă lăsa – / Când chema-mă-va la Dânsul, Dumnezeu, / Te implor să spui că sunt al tau...*”, scria marele poet și patriot cu durere în suflet de Neam în ruga sa către Țară. Țara i-a auzit ruga. Acum, când a fost „*chemat la Dumnezeu*” Țara spune că e al ei, al ei Poet Național, al ei Mare Patriot.